

Četrdeset godina od početka masovnog pošumljavanja Ibarske klisure

U četvrtak 1.aprila 1981 godine, na smotri 2.500 omladinaca upriličenoj povodom Dana dobrovoljnih omladinskih radnih akcija , održanoj na Trgu ispred zgrade Opštine , a koji će ,kasnije tog dana, raditi na uređenju lokacije novog „Autotransporta“, uklanjanju posledica požara u „Plastmetalu“ i sakupljanju sekundarnih sirovina u Magnohromu i Fabrici vagona, tadašnji predsednik Opštinske konferencije Saveza socijalističke omladine Kraljeva , obavestio je omladince i javnost Kraljeva da će se, po prvi put, od te 1981 godine, među 34 grada domaćina neke od Savezne omladinske radne akcije naći i Kraljevo.

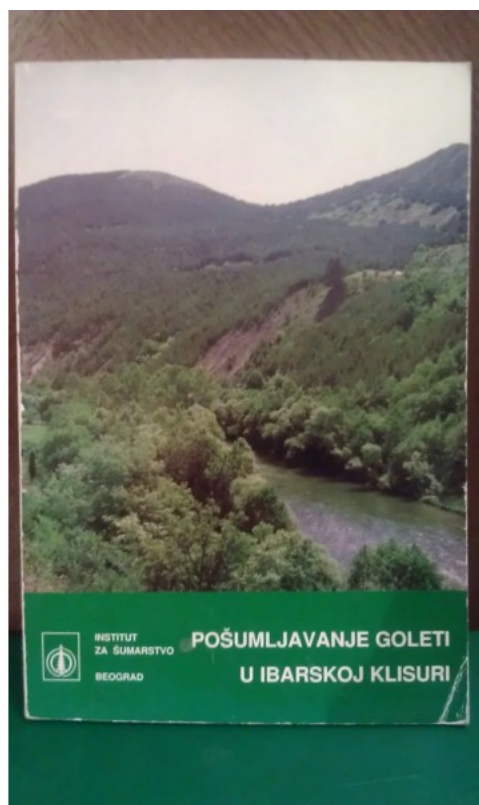
Organizovaće se Savezna omladinska radna akcija „Ibrar“ na kojoj će omladinci iz čitave ondašnje Jugoslavije raditi na pošumljavanju Ibarske klisure.

Predhodne, 1980 godine , u periodu od 20.jula do 20 avgusta pet omladinskih brigara iz Kraljeva,Goražda i Maribora, u kojima je bilo 200 brigadira, zasadilo je ,za mesec dana, 420.000 sadnica na 204 hektara.

Akcijaši su koristili novi, inovativni način sadnje koristeći sadnice sa baliranim korenovim sistemom proizvedene u rasadnicima pod kontrolom Instituta za šumarstvo i Šumarskog fakulteta. Ovako pripremljeni sadni materijal, i posebna tehnika sađenja, trebalo je da ,uprkos skepsi tadašnje stručne javnosti, obezbede dobar procenat prijema na terenima koji su, u letnjem periodu do tada neuobičajenom za sadnju, oskudevali u vodi, što zbog manjih padavina ,što zbog strmih terena Ibarske klisure.

Neuobičajeno visok procenat primljenih sadnica dao je toliko potrebnu,praktičnu, verifikaciju za nove sadne materijale i pomereno vreme sadnje.

Ovo je, uz želju i spremnost ondašnjeg rukovodstva i organizacije mladih grada presudno uticalo da akcija,naredne godine, dobije status Savezne.

13.juna 1981 godine, u naselje „ORA Ibar 81“ smešteno u objektima osnovne škole „Milun Ivanović“ na Ušću sigli su brigadri iz Lopara, Zadra, Sarajeva, Demir Hisara,Beograda i Majdanpeka...

Počela je Savezna omladinska radna akcija „Ibar“.

Poslovi pošumljavanja Ibarske klisure dobrovoljnim omladinskim radom trajali su narednih deset godina i za to vreme više od sedam hiljada mladih iz svih krajeva ondašnje Jugoslavije svrstanih u 166 omladinskih brigada pošumilo je blizu sedam

i po hiljada hektara ibarske doline, obogativši je sa „dvanaest miliona života“.

Jer, kažu, toliko je sadnica posađeno na toj površini!

Šume danas su sve ugroženije zbog klimatskih promena, šumokradica, požara, divlje gradnje u zaštićenim područjima...

Srbija teži da pošumi 41odsto svoje površine i to je cilj definisan mnogim dokumentima poput,recimo,Prostornog plana i Strategije niskougljeničnog razvoja ali se na žalost ,prema iskazu Državnog revizora iz januara ove godine,beleži pad u obimu pošumljavanja od 40 odsto.

U Srbiji koja raspolaže sa oko 2.250.000 hektara pod šumama, površina koja se pošumi na godišnjem nivou, spala je ispod 2.000 hektara, a osamdesetih godina pošumljavalo se oko 10.000 hektara.

dr. Tihomir Vlaškalić, predsednik CK Srbije na trasi ORA Ibar 1981. godine u reonu sela Gokčanica

Država Srbija raspolaže sa oko 70.000 hektara površina pogodnih za pošumljavanje i kada bi se to sve pošumilo procenat pošumljenosti bi se povećao za samo 0,1 odsto.

Više je nego jasno da se, ako želimo dosegnuti postavljene ciljeve u pošumljavanju, treba okrenuti traganju za raznim modelima državne podrške privatnim vlasnicima da pošumljavaju uz stručni nadzor i kontrolu.

Društvo koje neguje sećanje na dane radnih akcija

Kraljevo je, možda, jedini grad na prostorima Srbij, a i bivše Jugoslavije, u kome se tradicija okupljanja nekadašnjih akcijaša i omladinskih aktivista održala do današnjih dana.

Počelo se prvim okupljanjem u Skupštini opštine Kraljevo 1981 godine, to je preraslo u uredno, neformalno, druženje, svakog 1. aprila, u nekom od kraljevačkih restorana. Zadnjih nekoliko godina postoji i udruženje građana pod imenom „Udruženje akcijaša Ibar Kraljevo“.

Članovi Udruženja akcijaša na otvaranju-Spomen-česme-2009-godine u Ibarskoj klisuri

Među učesnicima ovih skupova su i nekadašnji komadanti radnih akcija na Ušću i njihovi zamenici zaduženi za stručni deo oko poslova pošumljavanja.

Zbog već poznate epidemiološke situacije izostaje, ove godine, tradicionalno okupljanje akcijaša 1.aprila, a dovedeno je u pitanje i organizovanje izložbe posvećene jubileju ,četri decenije od početaka masovnog pošumljavanja Ibarske klisure.

Grad Kraljevo nije,na nedavnom konkursu za udruženja građana, prepoznao značaj projekta „Kraljevu na ponos-40 godina ORA Ibar“ kojim je udruženje građana „Udruženje akcijaša Ibar Kraljevo“ konkurisalo za podršku.

A da bi se bar po nešto iz prošlih vremena sačuvalo od zaborava evo imena,bar nekih ljudi koji su,svojim radom i radom hiljada omladinaca ,na neki način,obeležili to prošlo vreme i za sobom ostavili i danas vidljive materijalne tragove u vidu prelepih šuma četinara koje krase Ibarsku klisuru:

Komadant prve ORA „Ibra“ 1980 godine, koja je bila lokalnog karaktera i trajala mesec dana, bio je **Radomir Ilić -Šole** a njegov zamenik, zadužen za struči deo pošumljavanja bio je,tada mladi, šumarski inženjer **Zvezdan Miletić**.

Te 1980 godine,na čelu omladinsk organizacije Kraljeva bio je **Milosav Panović-**

Pančo.

Komadant prve savezne ORA „Ibra 81“ bio je **Milan Nikčević-Kićo** a i njemu je zamenik, za stručni deo posla, bio šumarski inženjer **Zvezdan Miletić**.

Na čelu omladinske organizacije Kraljeva,te 1981 godine, bio je **Zoran Nikolić**.

Kasniji komadanti Savezne omladinske radne akcije “Ibra“ i njihovi zamenici zaduženi za stručni,šumarski deo posla, bili su: **1982-Miroljub Milivojević i šumarski inženjer Milan Radović, 1983-Dragutin Bogojević-Bokče i Milan Radović, 1984-Dušan Paunović-Paun i Milan Radović,1985 Velimir Arsić-Arso i Milka Rušpić, 1986-Radomir Đorđević i Milenko Pantelić,1987 i 1988 -Milenko Vasiljević i Velimir Arsić,1989 i 1990 godine-Vidosav Gobeljić-Gobelja i Velimir Arsić.**